

IN KORT GEDING GEDAGVAARD OP VERKORTE TERMIJN
KRACHTENS SCHRIFTELIJKE LAST VAN 19 FEBRUARI 2018 VAN DE
VOORZIENINGENRECHTER VAN DE RECHTBANK AMSTERDAM

op voorwaarde dat de dagvaarding zo spoedig mogelijk wordt betekend aan gedaagden en dat de zittingsdatum en -tijdstip onverwijld worden meegedeeld aan gedaagden, met toezending van de concept dagvaarding aan gedaagden

Heden, de twintigste februari tweeduizend achttien, op verzoek van:

1. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid **GS MEDIA B.V.**, statutair gevestigd te Amsterdam en kantoorhoudende te (6001 DA) Weert aan De Noord 25 (hierna te noemen "**GS Media**");
2. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid **DE PERSGROEP NEDERLAND B.V.**, tevens handelend onder de naam De Gelderlander, statutair gevestigd te Amsterdam en kantoorhoudende te (1018 LL) Amsterdam, aan de Jacob Bontiusplaats 9 (hierna te noemen "**De Persgroep**");
3. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid **THE POST ONLINE B.V.**, statutair gevestigd te Amsterdam en kantoorhoudende te (1017 RR) Amsterdam, aan het Kleine-Gartmanplantsoen 10, (hierna te noemen "**TPO**");
4. De heer **CHRISTIAAN EVERHARDUS AALBERTS**, woonachtig te [REDACTED]
[REDACTED]

in deze zaak allen domicilie kiezende aan de Haarlemmerweg 333 te (1040 HD) Amsterdam, op het kantoor van Kennedy Van der Laan N.V., van welk kantoor mr. J.P. van den Brink in deze zaak tot advocaat wordt gesteld en als zodanig zal optreden tezamen met mr. E.W. Jurjens,

Heb ik, Dirk Wouter Jonathan van Leeuwen,
toegevoegd gerechtsdeurwaarder ten kantore
van Jan Sebastiaan Evers, gerechtsdeurwaarder
te Amsterdam en aldaar kantoorhoudende
aan de Hogehilweg 10,

IN KORT GEDING GEDAGVAARD:

1. de rechtspersoon naar Europees recht de **EUROPESE UNIE**, gevestigd aan de Rue de la loi/Wetstraat 200, B-1048 te Brussel, België, zonder bekende woonplaats binnen Nederland.

aan welke deze dagvaarding wordt uitgebracht door:

- a. vandaag per koerier een afschrift van dit exploot, vergezeld van een vertaling van dit exploot in de Engelse taal, in overeenstemming met artikel 56 lid 3 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en artikel 14 van de EG-verordening nr. 1393/2007 van de Raad van Europese Unie van 13 november 2007, toegezonden aan het adres van de EUROPESE UNIE, voornoemd, voorzien van het in artikel 8 EU Betekeningsverordening genoemde modelformulier, opgenomen in bijlage II van de EU Betekeningsverordening, met de mededeling dat de EUROPESE UNIE dit stuk mag weigeren indien het niet gesteld is in een taal of niet vergezeld gaat van een vertaling, bedoeld in artikel 8 lid 1 van de EU Betekeningsverordening en dat de geweigerde stukken dienen te worden teruggezonden binnen de termijn zoals gesteld in voormeld artikel.
- b. voorts heb ik uit kracht van artikel 56 lid 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en in mijn hoedanigheid van verzendende instantie als bedoeld in de EG-verordening nr. 1393/2007 van de Raad van Europese Unie van 13 november 2007 (EU Betekeningsverordening), twee afschriften van dit exploot:

VERZONDEN AAN DE NAVOLGENDE ONTVANGENDE INSTANTIE

Modero Gerechtsdeurwaarders

Stationsstraat 42

BE-1040 Etterbeek (België)

e-mail: pgi@modero-brussel.be, cd@modero-brussel.be

deze verzending heeft vandaag per e-mail plaatsgevonden en is vergezeld van de navolgende stukken:

- twee vertalingen van dit exploot in de Engelse taal en
- het formulier als bedoeld in artikel 4, derde lid van genoemde EU Betekeningsverordening, ingevuld in de Nederlandse taal.

Aan de ontvangende instantie heb ik verzocht om dit exploot, voorzien van een vertaling van dit exploot in de Engelse taal, aan de Europese Unie te betekenen/daarvan kennis te geven op de wijze als onder 5 in het hiervoor genoemde formulier "aanvraag om betekening of kennisgeving van stukken" omschreven, te weten betekening volgens de wet van de aangezochte staat (5.1 formulier).

- c. voorts door verzending van een afschrift hiervan en een vertaling in de Engelse taal aan het e-mail adres annuaire.interinstitutionnel@consilium.europa.eu;
2. de rechtspersoon naar Europees recht de **EUROPESE COMMISSIE**, gevestigd aan de Rue de la loi/Wetstraat 200, B-1048 te Brussel, België, zonder bekende woonplaats binnen Nederland. Aan welke deze dagvaarding wordt uitgebracht door:
 - a. vandaag per koerier een afschrift van dit exploit, vergezeld van een vertaling van dit exploit in de Engelse taal, in overeenstemming met artikel 56 lid 3 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en artikel 14 van de EG-verordening nr. 1393/2007 van de Raad van Europese Unie van 13 november 2007, toegezonden aan het adres van de EUROPESE COMMISSIE, voornoemd, voorzien van het in artikel 8 EU Betekeningsverordening genoemde modelformulier, opgenomen in bijlage II van de EU Betekeningsverordening, met de mededeling dat de EUROPESE COMMISSIE dit stuk mag weigeren indien het niet gesteld is in een taal of niet vergezeld gaat van een vertaling, bedoeld in artikel 8 lid 1 van de EU Betekeningsverordening en dat de geweigerde stukken dienen te worden teruggezonden binnen de termijn zoals gesteld in voormeld artikel.
 - b. voorts heb ik uit kracht van artikel 56 lid 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en in mijn hoedanigheid van verzendende instantie als bedoeld in de EG-verordening nr. 1393/2007 van de Raad van Europese Unie van 13 november 2007 (EU Betekeningsverordening), twee afschriften van dit exploit:

VERZONDEN AAN DE NAVOLGENDE ONTVANGENDE INSTANTIE

Modero Gerechtsdeurwaarders

Stationsstraat 42

BE-1040 Etterbeek (België)

e-mail: pgi@modero-brussel.be, cd@modero-brussel.be

deze verzending heeft vandaag per e-mail plaatsgevonden en is vergezeld van de navolgende stukken:

- twee vertalingen van dit exploit in de Engelse taal en
- het formulier als bedoeld in artikel 4, derde lid van genoemde EU Betekeningsverordening, ingevuld in de Nederlandse taal.

Aan de ontvangende instantie heb ik verzocht om dit exploot, voorzien van een vertaling van dit exploot in de Engelse taal, aan de Europese Commissie te betekenen/daarvan kennis te geven op de wijze als onder 5 in het hiervoor genoemde formulier "aanvraag om betekening of kennisgeving van stukken" omschreven, te weten betekening volgens de wet van de aangezochte staat (5.1 formulier).

- c. voorts door verzending van een afschrift hiervan en een vertaling in de Engelse taal aan het e-mail adres federica.mogherini@ec.europa.eu;
3. de rechtspersoon naar Europees recht de **EUROPESE RAAD**, gevestigd aan de Rue de la loi/Wetstraat 175, B-1048 te Brussel, België, zonder bekende woonplaats binnen Nederland. Aan welke deze dagvaarding wordt uitgebracht door:
- a. vandaag per koerier een afschrift van dit exploot, vergezeld van een vertaling van dit exploot in de Engelse taal, in overeenstemming met artikel 56 lid 3 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en artikel 14 van de EG-verordening nr. 1393/2007 van de Raad van Europese Unie van 13 november 2007, toegezonden aan het adres van de **EUROPESE RAAD**, voornoemd, voorzien van het in artikel 8 EU Betekeningsverordening genoemde modelformulier, opgenomen in bijlage II van de EU Betekeningsverordening, met de mededeling dat de **EUROPESE RAAD** dit stuk mag weigeren indien het niet gesteld is in een taal of niet vergezeld gaat van een vertaling, bedoeld in artikel 8 lid 1 van de EU Betekeningsverordening en dat de geweigerde stukken dienen te worden teruggezonden binnen de termijn zoals gesteld in voormeld artikel.
 - b. voorts heb ik uit kracht van artikel 56 lid 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en in mijn hoedanigheid van verzendende instantie als bedoeld in de EG-verordening nr. 1393/2007 van de Raad van Europese Unie van 13 november 2007 (EU Betekeningsverordening), twee afschriften van dit exploot:

VERZONDEN AAN DE NAVOLGENDE ONTVANGENDE INSTANTIE

Modero Gerechtsdeurwaarders

Stationsstraat 42

BE-1040 Etterbeek (België)

e-mail: pgi@modero-brussel.be, cd@modero-brussel.be

deze verzending heeft vandaag per e-mail plaatsgevonden en is vergezeld van de navolgende stukken:

- twee vertalingen van dit exploot in de Engelse taal en

- het formulier als bedoeld in artikel 4, derde lid van genoemde EU Betekeningsverordening, ingevuld in de Nederlandse taal.

Aan de ontvangende instantie heb ik verzocht om dit exploot, voorzien van een vertaling van dit exploot in de Engelse taal, aan de Europese Raad te betekenen/daarvan kennis te geven op de wijze als onder 5 in het hiervoor genoemde formulier "aanvraag om betekening of kennisgeving van stukken" omschreven, te weten betekening volgens de wet van de aangezochte staat (5.1 formulier).

- c. voorts door verzending van een afschrift hiervan en een vertaling in de Engelse taal aan het e-mail adres annuaire.interinstitutionnel@consilium.europa.eu, aan welk adres op 26 januari 2018 een e-mail is gezonden en waarvan gedaagde op 30 januari 2018 blijkt heeft gegeven van ontvangst van deze e-mail door er op te reageren per brief en via een 'no-reply' mailadres;
4. de rechtspersoon naar Europees recht de **EUROPESE DIENST VOOR EXTERN OPTREDEN**, gevestigd aan de Rond Point Schuman 9A, 1046, in het EEAS Building te Brussel, België, zonder bekende woonplaats binnen Nederland.
- aan welke deze dagvaarding wordt uitgebracht door:
- a. vandaag per koerier een afschrift van dit exploot, vergezeld van een vertaling van dit exploot in de Engelse taal, in overeenstemming met artikel 56 lid 3 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en artikel 14 van de EG-verordening nr. 1393/2007 van de Raad van Europese Unie van 13 november 2007, toegezonden aan het adres van de EUROPESE DIENST VOOR EXTERN OPTREDEN, voornoemd, voorzien van het in artikel 8 EU Betekeningsverordening genoemde modelformulier, opgenomen in bijlage II van de EU Betekeningsverordening, met de mededeling dat de EUROPESE DIENST VOOR EXTERN OPTREDEN dit stuk mag weigeren indien het niet gesteld is in een taal of niet vergezeld gaat van een vertaling, bedoeld in artikel 8 lid 1 van de EU Betekeningsverordening en dat de geweigerde stukken dienen te worden teruggezonden binnen de termijn zoals gesteld in voormeld artikel.
 - b. voorts heb ik uit kracht van artikel 56 lid 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en in mijn hoedanigheid van verzendende instantie als bedoeld in de EG-verordening nr. 1393/2007 van de Raad van Europese Unie van 13 november 2007 (EU Betekeningsverordening), twee afschriften van dit exploot:

VERZONDEN AAN DE NAVOLGENDE ONTVANGENDE INSTANTIE

Modero Gerechtsdeurwaarders

Stationsstraat 42
BE-1040 Etterbeek (België)
e-mail: pgi@modero-brussel.be, cd@modero-brussel.be

deze verzending heeft vandaag per e-mail plaatsgevonden en is vergezeld van de navolgende stukken:

- twee vertalingen van dit exploit in de Engelse taal en
- het formulier als bedoeld in artikel 4, derde lid van genoemde EU Betekeningsverordening, ingevuld in de Nederlandse taal.

Aan de ontvangende instantie heb ik verzocht om dit exploit, voorzien van een vertaling van dit exploit in de Engelse taal, aan de Europese Dienst voor Extern Optreden Europese Unie te betekenen/ daarvan kennis te geven op de wijze als onder 5 in het hiervoor genoemde formulier "aanvraag om betekening of kennisgeving van stukken" omschreven, te weten betekening volgens de wet van de aangezochte staat (5.1 formulier).

- c. voorts door verzending van een afschrift hiervan en een vertaling in de Engelse taal aan de mailadressen silvio.gonzato@eeas.europa.eu en annick.dekoster@eeas.europa.eu, waarmee gedaagde met raadsman van eisers op in elk geval 7 en 8 februari 2018 gecorrespondeerd heeft, alsmede het e-mail adres stratcom-east@eeas.europa.eu;

OM:

Op veertien maart tweeduizendachtien, om 13:30 uur, in persoon of vertegenwoordigd door een advocaat, te verschijnen op de zitting van de voorzieningenrechter van de rechtbank Amsterdam, welke zitting aldaar zal worden gehouden in het gerechtsgebouw aan de Parnassusweg 220.

ONDER DE UITDRUKKELIJKE AANZEGGING DAT:

- a. indien een gedaagde niet in persoon en evenmin vertegenwoordigd door een advocaat op de terechtzitting verschijnt en de voorgeschreven termijnen en formaliteiten in acht zijn genomen, de rechter verstek tegen die gedaagde zal verlenen en de hierna omschreven vordering zal toewijzen, tenzij deze hem onrechtmatig of ongegrond voorkomt;
- b. indien ten minste één van de gedaagden in persoon of bij advocaat ter terechtzitting is verschenen, tussen alle partijen één vonnis zal worden gewezen, dat als een vonnis op tegenspraak wordt beschouwd;

c. bij verschijning in het geding van ieder van de gedaagden een griffierecht zal worden geheven, te voldoen binnen vier weken te rekenen vanaf het tijdstip van verschijning;

d. de hoogte van de griffierechten is vermeld in de meest recente bijlage behorend bij de Wet griffierechten burgerlijke zaken, die onder meer is te vinden op de website:
www.kbvg.nl/griffierechtentabel

d. van een persoon die onvermogen is, een bij of krachtens de wet vastgesteld griffierecht voor onvermogenen wordt geheven, indien hij op het tijdstip waarop het griffierecht wordt geheven heeft overgelegd:

1° een afschrift van het besluit tot toevoeging, bedoeld in artikel 29 van de Wet op de rechtsbijstand, of indien dit niet mogelijk is ten gevolge van omstandigheden die redelijkerwijs niet aan hem zijn toe te rekenen, een afschrift van de aanvraag, bedoeld in artikel 24, tweede lid, van de Wet op de rechtsbijstand, dan wel

2° een verklaring van het bestuur van de raad voor rechtsbijstand, bedoeld in artikel 7, derde lid, onderdeel e, van de Wet op de rechtsbijstand waaruit blijkt dat zijn inkomen niet meer bedraagt dan de inkomens bedoeld in de algemene maatregel van bestuur krachtens artikel 35, tweede lid, van die wet;

TENEINDE:

alsdan namens eisers te horen eisen en concluderen als volgt

1. Inleiding

- 1.1. Eisers zijn ten onrechte door gedaagden bestempeld als '*disinforming outlet*' en beschuldigd van het verspreiden van *fake news*, onder meer op de EU website EUvsDisinfo.eu.
- 1.2. Door deze onjuiste en ernstige beschuldigingen te verspreiden hebben gedaagden onrechtmatig gehandeld jegens eisers.

2. Partijen

- 2.1. GS Media is een Nederlands mediabedrijf dat onder meer de website GeenStijl exploiteert.
- 2.2. De Persgroep is uitgever, en geeft onder meer De Gelderlander uit.
- 2.3. TPO is de exploitante van de nieuwswebsite tpo.nl.
- 2.4. De heer Chris Aalberts is journalist en levert als freelancer regelmatig bijdragen aan tpo.nl.
- 2.5. Gedaagde sub 1, de Europese EU, is het overkoepelende orgaan waarin Europese staten verenigd zijn. De Europese EU heeft rechtspersoonlijkheid op grond van artikel 47 het Verdrag betreffende de Europese Unie (het verdrag van Maastricht of "VEU").

- 2.6. Gedaagden sub 2 en 3, de Europese Commissie en de Europese Raad, zijn instellingen van de Europese EU die zijn ingesteld ex artikel 13 VEU.
- 2.7. Gedaagde sub 4, de Europese Dienst voor Extern Optreden (the European External Action Service, of “EEAS”) is de diplomatieke dienst van de Europese EU, die door de Europese Raad en Commissie is ingesteld.¹
- 2.8. Als **producties 39 en 40** worden overgelegd de relevante uittreksels van de kamer van koophandel van eisers en gedaagden, c.q. overige identificerende informatie.

3. Feiten en inleiding

- 3.1. De EU ontwikkelde in 2015 een strategie op het vlak van communicatie over Rusland en Oekraïne, vastgelegd in het ‘Action Plan on Strategic Communication’ van 22 juni 2015.² Onderdeel daarvan was de oprichting van een team binnen EEAS met de naam ‘East StratCom Task Force’. Deze vervult “*the EU’s objectives concerning strategic communications in its Eastern neighbourhood*”.³
- 3.2. Als onderdeel daarvan start de EU met het publiceren van de zogeheten ‘Disinformation Review’, een regelmatig verschijnende nieuwsbrief met daarin door de EU geconstateerde gevallen van beweerdelijke “*disinformation*“. Deze gevallen worden door de EU geselecteerd als ze voldoen aan de volgende, cumulatief geformuleerde criteria (**productie 1**):

“*If the message is a) false, which is determined by the facts and b) originating and/or in line with usual pro-Kremlin disinformation messaging, it is included in [the Disinformation Review]*”
- 3.3. Deze nieuwsbrief wordt verspreid via e-mail, Facebook en Twitter en gepubliceerd op de website van EEAS (eeaseuropa.eu). In de nieuwsbrief wordt opgemerkt dat de gevallen die in de Disinformation Review gepubliceerd zijn “*examples of pro-Kremlin disinformation*” betreffen (**productie 2**). Deze stelling wordt herhaald in de advertentie voor de Review op de website van EEAS (**productie 3**):

DISINFORMATION REVIEW

- ★ DATA
- ★ INTERNATIONAL MEDIA
- ★ PRO-KREMLIN DISINFORMATION
- ★ FOCUS ON ONLINE NEWS
- ★ DISPROOF
- ★ TREND OF THE WEEK

¹ bij Council Decision 2010/427/EU.

² Zie: <http://archive.eap-csf.eu/assets/files/Action%20Plan.pdf>.

³ Zie: “Questions & Answers about the EastCom Stratforce”, https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/2116/questions-and-answers-about-east-stratcom-task-force_en.

- 3.4. De Disinformation Review wordt sinds ongeveer eind 2015-begin 2016 gepubliceerd.
- 3.5. In september 2017 kondigt de EU aan dat zij gevallen van 'disinformation' of, zoals zij dat aanduidt, 'fake news' (**productie 4**) ook zal gaan publiceren via een website onder de titel 'EU vs Disinformation'. Deze website is te vinden op <euvsdisinfo.eu>, en bevat onder meer een database met daarin *"more than 3,300 cases of disinformation messages"* (**productie 5**).
- 3.6. Voor elk(e) artikel of uitzending waarin volgens de EU sprake is van 'disinformation' maakt de EU een aparte pagina aan op EU vs Disinfo. De EU vat de beweerdelijke desinformatie samen onder het kopje *"Summary of Disinformation"* en geeft daarna onder het kopje *"Disproof"* aan waarom er volgens haar sprake is van desinformatie. De pagina bevat een link naar de originele publicatie en het medium dat de 'desinformatie' publiceert wordt aangeduid als de *"Disinforming outlet"*.
- 3.7. Blijkens de informatie van de EU krijgt zij informatie over gevallen van 'desinformatie' van een netwerk van experts. De deelnemers aan dit netwerk zijn door de EU geselecteerd. De informatie die de EU ontvangt uit dit netwerk checkt zij naar eigen zeggen grondig voordat zij overgaat tot publicatie van een beschuldiging van 'disinformation' (**productie 6**).
- 3.8. De boodschap dat 'disinformation' wordt verspreid wordt agressief uitgedragen door de EU. Zo luidt de officiële tagline van 'EU vs Disinfo': *"Don't be deceived"*.
- 3.9. Ook presenteert de EU zich op onder meer Twitter als de "EU Mythbusters":

- 3.10. Deze 'mythbusters' van de EU stellen over zichzelf: *"We and our partners have identified and debunked over 3,500 disinformation cases"* (**productie 7**). Over de database op <euvsdisinfo.eu> schrijft de EU op Twitter (**productie 8**):
"THE ONLY SEARCHABLE DATABASE OF FAKE NEWS"
- 3.11. In een YouTube-filmpje ter promotie van deze 'database of fake news' stelt de EU dat deze *"MORE THAN 3000 CASES OF PRO-KREMLIN DISINFORMATION"* bevat.
- 3.12. Op de Facebook-pagina van 'EU vs Disinfo' plaatst de EU met grote regelmaat stevig getoonzette propaganda over 'fake news'. Zo verschijnt er in oktober 2017 een filmpje op

Facebook⁴, dat meer dan 100.000 keer bekeken wordt, waarin de EU onder meer stelt (productie 9):

“Pro-Kremlin disinformation can look like just another news story.

It comes from Russia Today and Sputnik and from many sites that hide their links to Russia.

They look like FACTS to you but they're NOT

FACT: You are being manipulated”

- 3.13. Daarop volgt een aantal voorbeelden van (volgens de EU) ‘fake news’, die dramatisch een rood stempel “FAKE” krijgen:

- 3.14. De EU valt expliciet de verspreiders van deze informatie aan en stelt *“Their message is: Be afraid! (...) Why? “to challenge democratic values and divide Europe” - European Parliament”*.
- 3.15. Onder de ‘disinforming outlets’ die desinformatie zouden hebben verspreid zitten ook eisers. Gebrandmerkt als fake news zijn een artikel in De Gelderlander, en artikelen op GeenStijl en TPO. Die beschuldigingen zijn volkomen onterecht, zoals hierna wordt toegelicht.

4. Beschuldigingen aan adres GS Media

- 4.1. GS Media constateert in januari 2018 dat de EU zowel in de Disinformation Review als in de database op EU vs Disinfo een artikel op GeenStijl heeft aangemerkt als *“disinformation”* en GeenStijl als *“Disinforming outlet”* (productie 10):

⁴https://www.facebook.com/EUvsDisinfo/?hc_ref=ARR_vjXfrb_ck850WyNc2wogig1eRlMljF3s6BfwEeiB2fYJssyIGaR-kaqgf60AYolsq&fref=nf

- 4.2. Volgens de “*Summary of Disinformation*” bevat het GeenStijl artikel de uiting “*Ukraine is a highly corrupted, fascistic country, which is the centre of international drug and human labour traffic*”.
- 4.3. De EU stelt daar tegenover als ‘disproof’: “*Repeats older disinformation about regime in Ukraine. No supporting facts given.*”
- 4.4. Het bewuste artikel op GeenStijl dateert van 27 november 2015 en is getiteld “*Live! GeenPeil-lezing Porosjenko aan Uni Leiden*” (productie 11).
- 4.5. De beschuldiging van ‘disinformation’ is volkomen onterecht.
- 4.6. De stelling dat in het artikel zou staan dat Oekraïne een “*fascistic country*” is onjuist. Dat staat er niet. Het artikel gaat over het bezoek van de Oekraïense president Porosjenko aan Nederland. Porosjenko kwam een lezing geven aan de Universiteit Leiden, waarbij GeenStijl kritisch is over het gegeven dat deze lezing alleen voor genodigden is en er maar beperkt ruimte is voor (kritische) vragen. GeenStijl suggereert dat hem de volgende vraag gesteld zou kunnen worden:

“*Hoe het zit met die (latente) fascistische politieke onderstroom van het land.*”
- 4.7. De woorden ‘politieke onderstroom’ bevatten een link naar een artikel van de Oekraïense socioloog Volodymyr Ischenko in *The Guardian*, waarin deze zijn zorgen uit over de latente fascistische politieke onderstroom in Oekraïne (productie 12).
- 4.8. Verder staat in het artikel op GeenStijl:

“*Het is lovenswaardig dat Porosjenko de Nederlandse bevolking de gelegenheid geeft hem te vragen waarom zijn land een van de meest corrupte overheden van dit continent heeft.*”
- 4.9. Dit wordt dus als vraag gesteld, en bovendien onderbouwd met een link naar een rapport van Transparency International, een gerespecteerde NGO die wereldwijd onderzoeken

- doet naar corruptie, waaruit volgt dat Oekraïne tot de meest corrupte landen ter wereld behoort (**productie 13**).
- 4.10. Een andere vraag die GeenStijl suggereert is: *“Waarom zijn land als ‘one of the largest suppliers of slave labour in Europe’ een epicentrum van mensenhandel is.”* Deze uiting wordt onderbouwd met een link naar een verslag van het VN-orgaan de International Organization for Migration (**productie 14**). Tot slot stelt GeenStijl voor hem te vragen *“Waarom zijn land een van de belangrijkste doorvoerhavens voor de internationale drugshandel is”*, onder verwijzing naar een rapport van de Amerikaanse overheid waar dit uit volgt.
- 4.11. Het artikel op GeenStijl bevat dus goed gefundeerde en serieuze kritiek op Oekraïne. De uitingen vinden steun in de bevindingen van gerenommeerde instituten en wetenschappers. De bewering van de EU *“No supporting facts given”* is in dat licht enigszins merkwaardig. Het is een legitieme, kritische bijdrage aan het publieke debat over Oekraïne. En GeenStijl brengt de beschuldigingen niet als feit, maar in de vorm van suggesties voor vragen die aan Porosjenko gesteld zouden moeten worden (maar die niet gesteld zullen worden, omdat er geen ruimte is voor kritische vragen).
- 4.12. De EU heeft echter, op aangeven van een instelling met de veelzeggende naam *“Promote Ukraine NGO”*, deze bijdrage als *“disinformation”* bestempeld, en GeenStijl als *“disinforming outlet”*. Kennelijk is de enige reden daarvoor dat de inhoud van het artikel niet strookt met het EU-beleid, dat gericht is op sterkere banden met Oekraïne.
- 4.13. Verschillende media besteden vanaf januari 2018 aandacht aan het gegeven dat (in de woorden van EenVandaag) de EU onder meer GS Media ervan beschuldigt *“nepnieuws of desinformatie”* te brengen.
- 4.14. EenVandaag zoekt daarop contact met de EU, maar krijgt daar te horen dat de leden van het EU vs Disinfo team niet met de pers mogen praten (**productie 15**). EenVandaag concludeert: *“De EU blijft achter haar werk staan in de strijd tegen nepnieuws”*.
- 4.15. Op 26 januari 2018 sommeert GS Media de EU (de EEAS, de EU, de Commissie en de Europese Raad) onder meer de onjuiste beschuldigingen te verwijderen en verwijderd te houden en te rectificeren (**productie 16**).
- 4.16. GS Media ontvangt daarop een mailtje van de ‘Public Information Service’ van de Europese Raad met de boodschap: *“the website ‘EU vs Disinfo’ [is] operated by the European External Action Service, and not the Council of the EU”* (**productie 17**). Er wordt verwezen naar een mailadres (info@euvsdisinfo.eu) dat niet werkt.
- 4.17. GS Media constateert wel dat na het verzenden van de sommatiebrief opeens de vermelding van haar artikel op de website EU vs Disinfo is verwijderd. Dit valt ook de Nederlandse media op. De NOS vraagt op 30 januari 2018 om tekst en uitleg aan de EU (**productie 18**): *“Een woordvoerder van de taakgroep zegt tegen de NOS dat het er nooit op had moeten staan. De fout zou te wijten zijn aan een vertaalfout.”*

- 4.18. Op 2 februari 2018 ontvangt GS Media een inhoudelijk antwoord. EU dienst EEAS schrijft dat zij media die volgens haar ‘disinformation’ verspreiden niet langer als “*disin forming outlet*” aanmerkt, maar als “*outlet where the disinformation appeared*”. Die wijziging lijkt weinig relevant. Immers, GeenStijl wordt nog altijd ten onrechte beschuldigd van het verspreiden van *fake news*. Bovendien weigert de EU de term “*disin forming outlet*” te rectificeren (**productie 19**).
- 4.19. De EU dienst grijpt verder terug op het argument dat sprake zou zijn geweest van een vertaalfout
- “With regard to the article in question, we accept that the original wording used on the geenstijl.com website – “fascist political undercurrent” – was incorrectly transcribed into the EUvsDisinfo database as “fascistic country”. For this reason, we can confirm that the item in question has been permanently removed from the EUvsDisinfo database.”*
- 4.20. Dat lijkt een gelegenheidsargument.
- 4.21. Ten eerste komt het weinig geloofwaardig over dat het enkele nuanceverschil over ‘fascisme’ voldoende zou zijn om de weegschaal van ‘goede informatie’ door te laten slaan naar ‘desinformatie’. En als dit wel het geval zou zijn, blijkt hieruit hoe achteloos de EU haar beschuldigingen uit. En lijkt in ieder geval een rectificatie op zijn plaats.
- 4.22. Voor het verzenden van de sommatiebrief, op 23 januari 2018, liet een woordvoerder van de EU aan Villamedia weten dat “*er mensen ‘met Nederlandse taalvaardigheden’ in het team zitten*”. Bovendien “*kan het team gebruik maken van ondersteuning vanuit de vertaaldiensten van de Europese EU en Nederlandstalige collega’s binnen EU-instellingen*” (**productie 20**). Bovendien wordt een melding “*meerdere keren gecontroleerd*”. Het beroep op een ‘vertaalfout’ overtuigt dan ook niet.
- 4.23. Ook op 23 januari 2018 verschijnt er (overigens in keurig Engels) een persbericht van ‘Promote Ukraine’, de organisatie die de melding van ‘disinformation’ bij de EU tegen GS Media heeft gedaan (**productie 21**). In het persbericht verdedigt Promote Ukraine haar melding. Daarbij citeert zij een stukje uit het artikel op GeenStijl in het Nederlands, dat daarna in het Engels inhoudelijk wordt weerlegd. Hieruit blijkt dat de auteurs/aangevers van het stuk de Nederlandstalige quote prima hebben begrepen. Het is dan ook niet aannemelijk dat zij in hun oorspronkelijke melding ‘vertaalfouten’ gemaakt zouden hebben. Overigens luidde de kritiek van Promote Ukraine over het artikel op GeenStijl: “*Quite an emotional article with no place for an alternative point of view*”. Dit zijn de aangevers waardoor de EU zich vervolgens laat overtuigen om mediaberichten uit Europese media te bestempelen als “*disin formation*”.
- 4.24. En door uitsluitend te refereren aan het vermeend fout vertalen van de tekst over de latente fascistische onderstroom, blijft de EEAS de andere beschuldigingen staan. De beweerdelijke ‘disinformation’ zou immers zijn: “*Ukraine is a highly corrupted, fascist country, which is the centre of international drug and human labour traffic*”. Dat de informatie over corruptie

en het spelen van een rol in de internationale drugs- en mensenhandel desinformatie zou zijn houdt zij dus overeind.

- 4.25. De reactie van de EU eindigt curieus genoeg met een verwijt aan het adres van GS Media. GS Media had gebruik moeten maken van het klachtenformulier. Dat is een onbegrijpelijk argument. Een online klachtenprocedure geeft de EU geen vrijbrief om onjuiste en ernstige beschuldigingen te uiten aan het adres van Europese media. Laat staan dat het de plicht tot rectificatie zou wegnemen. Overigens hebben vele 'reaguurders' van GeenStijl wel degelijk dit formulier ingevuld. Daartoe riep GeenStijl immers op in het artikel waarin GeenStijl de kwestie aankaartte (**productie 22**): *"Mocht u bezwaar willen maken tegen bovenstaande ongefundeerde EU-lastercampagne, dan kan dat zoals u onderstaand ziet, gewoon keurig via dit linkje."*
- 4.26. Op het verzoek tot rectificatie wordt in de reactie niet ingegaan.
- 4.27. Overigens zijn de beschuldigingen weliswaar van de EUvsDisinfo website verwijderd, maar zij staan nog steeds online, op de website van de EEAS. Daar is de editie van de "Disinformation Review" waarin de beschuldigingen aan het adres van GS Media staan nog onverkort en tot op de dag van vandaag online beschikbaar (**productie 23**).⁵

27.11.2015	NED	Ukraine is a highly corrupt, fascist country, which is the centre of international drug and human labour traffic.	http://bit.ly/1OUMZG6 , (geenstijl.nl)	Repeats older disinformation about regime in Ukraine. No supporting facts given.	Promote Ukraine NGO
Repeating the latest disinformation trend about cooperation between Ukraine and the regime, and					

5. Beschuldigingen aan adres De Persgroep / De Gelderlander

- 5.1. De Persgroep constateert eind januari 2018 dat het artikel "Buk-fabrikant verwerpt conclusies MH17" (**productie 24**) dat op 28 september 2016 verscheen in de Gelderlander door de EU is aangemerkt als 'disinformation', en De Gelderlander als 'disinforming outlet'.
- 5.2. Deze beschuldigingen worden geuit in zowel de "Disinformation Review" op de site van EEAS (**productie 25**) als in de EU vs Disinfo database (**productie 26**).

⁵ Bereikbaar op het volgende adres, verwijzend naar de site van de EEAS:

http://eeas.europa.eu/archives/docs/euvsdisinfo/docs/disinformation_review_01-12-15_en.pdf.

The whole technical report concerning the MH17 case was based on false facts, rigged by Ukraine to accuse Russia. The BUK-rocket was launched from the territory controlled by Kyiv.

Summary of Disinformation

The whole technical report concerning the MH17 case was based on false facts, rigged by Ukraine to accuse Russia. The BUK-rocket was launched from the territory controlled by Kyiv.

[VIEW ORIGINAL PUBLICATION / MEDIA](#)

Reported in:
Issue 42

Date:
28.09.2016

Language:
Dutch

Country of Origin:
Russia, Ukraine

Reported by:
Promote Ukraine

Keywords:
MH17

Outlet where the disinformation appeared:
De Gelderlander

Disproof

The outlet uncritically reports the disinformation pushed by pro-Kremlin outlets.

share with [f](#) [t](#)

[<](#) [>](#)

- 5.3. De EU geeft als “Summary of Disinformation” het volgende:

“The whole technical report concerning the MH17 case was based on false facts, rigged by Ukraine to accuse Russia. The BUK-rocket was launched from the territory controlled by Kyiv”

- 5.4. Als “Disproof” stelt de EU:

“The outlet uncritically reports the disinformation pushed by pro-Kremlin outlets.”

- 5.5. Verder is op de pagina de volgende beschuldiging (later aangepast naar ‘outlet where the disinformation appeared’) te zien:

Disinforming outlet:
De Gelderlander

- 5.6. In een interview met een woordvoerder van de EU wordt naar de vermelding van het artikel in De Gelderlander gevraagd. De interviewer merkt op dat ook deze melding van ‘disinformation’ gedaan is door lobbyclub “Promote Ukraine NGO” en vraagt of dit wordt meegewogen bij de beoordeling van het artikel (productie 20):

“De woordvoerder zegt dat de focus altijd op het originele artikel en informatie daarin ligt. Het medium in kwestie noch de indiener van de klacht telt mee in de uiteindelijke beoordeling, aldus de woordvoerder: “Als het bericht valse informatie bevat en pro-Kremlin desinformatie herhaalt, wordt het als een geval van desinformatie op de site gepubliceerd.”

Het 'myth busting network' dat onder EU vs Disinfo ligt bestaat uit ruim 400 experts, journalisten, bewindslieden, non-gouvernementele organisaties en denktanks, stelt de woordvoerder ter verdediging. Een melding wordt meerdere keren gecontroleerd. Fouten kunnen via de eerder genoemde procedure worden hersteld, aldus de woordvoerder voor EU vs Disinfo."

- 5.7. De EU geeft dus extra gewicht aan haar beschuldigingen door te benadrukken dat deze zorgvuldig en meermalen worden gecontroleerd voordat ze online komen.
- 5.8. Maar van desinformatie is ook hier geen sprake.
- 5.9. Het artikel is een kort verslag van een persconferentie die is gehouden door Almaz-Antey, de fabrikant van de Buk-raket, in reactie op de publicatie van een onderzoeksrapport naar de aanslag op vlucht MH17. De Gelderlander eigent zich de woorden van de fabrikant ook niet toe. Het artikel benadrukt keer op keer dat het de mening van de fabrikant betreft:
 - "Buk-fabrikant verwerpt..."
 - "De Russische fabrikant van de Buk raket wijst...af"
 - "stelt raketproducent Almaz-Antey"
 - "De wapenfabrikant stelt"
 - "vindt Almaz-Antey"
- 5.10. In elk geval het AD en het Eindhovens Dagblad hebben overigens exact hetzelfde artikel online staan (**productie 27**), en vele andere media hebben soortgelijke artikelen gepubliceerd (waaronder het Reformatorisch Dagblad en de Telegraaf, **productie 28**). Deze media zijn echter vreemd genoeg niet beschuldigd van het zijn van 'disinforming outlets'.
- 5.11. Ook andere elementen illustreren de onzorgvuldige en bijna achteloze wijze op waarop de EU haar beschuldigingen kiest en verspreidt. Zelfs de woorden van de rakettenfabrikant worden verkeerd weergegeven:
 - (a) Volgens de EU staat in het artikel: *"The whole technical report concerning the MH17 case was based on false facts"*. Dat staat er niet. De fabrikant heeft gezegd: *"De bevindingen van het door Nederland aangevoerde internationale team van onderzoekers worden niet ondersteund door technisch bewijsmateriaal"*. De woorden 'false facts' staan noch in het Engels, noch in het Nederlands in het artikel.
 - (b) De EU Taskforce stelt dat het artikel de uiting *"false facts, rigged by Ukraine to accuse Russia"* bevat. Ook dat is onjuist. Nergens staat dat er feiten zouden 'worden opgetuigd' door Oekraïne met als doel Rusland te beschuldigen.
- 5.12. Ronduit verontrustend is dat de EU Taskforce De Gelderlander beschuldigt van het verspreiden van *fake news* omdat *"de outlet [De Gelderlander] onkritisch bericht over de desinformatie die wordt gepusht door pro-Kremlin outlets"*.

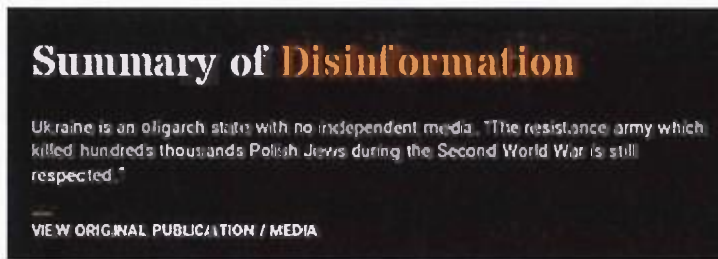
- 5.13. Het gaat de EU Taskforce er dus niet om dat de informatie niet klopt (geen desinformatie dus). Nee, De Gelderlander wordt weggezet als *'disinforming outlet'* simpelweg omdat zij verslag deed van een persconferentie van een partij die gelieerd is aan het Kremlin. En zij dat deed zonder het verkondigde standpunt in hetzelfde artikel te bekritisieren. De EU zet dus media die verslag doen van standpunten van derden die de EU onwelgevallig zijn weg als *'disinforming outlets'*. Alsof media uitsluitend het door de EU goedgekeurde standpunt behoren weer te geven.
- 5.14. Nog afgezien van het feit dat dit blijkt geeft van een minachtig van de persvrijheid, wordt De Gelderlander daarmee valselijk beschuldigd van het verspreiden van *fake news*.
- 5.15. De Persgroep sommeert de EU op 2 februari 2018 de beschuldigingen permanent te verwijderen en te rectificeren (**productie 29**).
- 5.16. De EEAS reageert op 7 februari. De Gelderlander maakt zich zonder meer schuldig aan het verspreiden van valse, pro-Kremlin berichtgeving, aldus de EU. Zij blijft dus achter haar beschuldigingen staan: *"We have reviewed the case in question and remain convinced that the article in question falls clearly into this category [of messages which have been identified as providing a partial, distorted or false view or interpretation and spreading pro-Kremlin messaging]"* (**productie 30**).
- 5.17. De beschuldigingen worden dus niet verwijderd en staan onverkort (en ten onrechte) online, zowel in de Disinformation Review als op de site EU vs Disinfo.
- 5.18. De EU Taskforce heeft wel haar motivering als volgt aangepast:
- "Recurring pro-Kremlin disinformation. Almaz-Antey released its disinforming report on 28 September 2016 following the presentation of the report by the Joint Investigative Team on the same day. The JIT report however concluded that flight MH17 was shot down on 17 July 2014 by a missile of the 9M38 series, launched by a BUK-TELAR, from farmland in the vicinity of Pervomaiskij (or: Pervomaiskij). At that time, the area was controlled by pro-Russian fighters. The BUK-TELAR was brought in from the territory of the Russian Federation and subsequently, after having shot down flight MH-17, was taken back to the Russian Federation [link]"*
- In September 2016, two years after MH17 was shot down, it was clear that Almaz-Antey was delivering misleading and alternate versions of the cause of the tragedy which are not supported by evidence [links]"*
- 5.19. De beschuldigingen zijn dus uitgebreid. De Gelderlander wordt nu ook beschuldigd van het verspreiden van *"recurring pro-Kremlin disinformation"* en *"misleading and alternate"* versies van de MH-17 tragedie. Beschuldigingen die extra lading krijgen vanwege het grote gewicht van, en de gevoeligheid rondom, berichtgeving over deze tragedie die vele Nederlanders heeft getroffen.
- 5.20. De EU weigert te rectificeren.
- 5.21. De beschuldigingen staan ook nog online in de *"Disinformation Review"* (productie 25), maar weer met een andere toelichting (de derde variant dus):

Date	Language / Targeted Audience	Summary of the Disinformation	Link to the Disinformation	Disinforming outlet (s)	Disproof	Reported by
2018-01-20	EN	The whole (internal) report concerning the M.I. case was based on false facts, copied by Ukraine to accuse Russia. The full report was launched from the website mediated by Kyiv.	https://www.tpo.nl/2018/01/20/18012001	Disinformation	Dutch translation of the M.I. disinformation mentioned above.	Disinformation

6. Beschuldigingen aan adres TPO

- 6.1. Op 18 januari 2018 constateert TPO dat een artikel van 19 november 2015 op haar website met de titel *#Bruslog: Thierry Baudet is Nederlands belangrijkste expert over Oekraïne* (**productie 31**) op de EU vs Disinformation website als 'disinformation' wordt bestempeld en TPO als 'disinforming outlet' (**productie 32**).
- 6.2. Het artikel maakt deel uit van een maar liefst uit 215 delen bestaande journalistieke serie op TPO over de EU, van freelance auteur Chris Aalberts.
- 6.3. Aalberts maakte voor het artikel een reportage over een bijeenkomst van het Forum voor Democratie ("FvD"), dat plaats vond in de aanloop naar het referendum over het Associatieverdrag met Oekraïne. Genodigde bij de lezing is journalist Stefan Huijboom, die vertelt over de situatie in Oekraïne. Huijboom is Oekraïne-correspondent, die werkt en woont in Kiev. Het artikel is een (kritisch) verslag van de lezing, waarin Aalberts aandacht besteedt aan het feit dat partijleider Baudet vliegen probeert af te vangen bij Huijboom.
- 6.4. Zo schrijft Aalberts: *"Hier heeft niemand behoefte aan een journalist die iets over Oekraïne vertelt: iedereen weet zelf al hoe het zit, waaronder gastheer Thierry Baudet die elke twee minuten Huijboom onderbreekt om te laten zien dat hij ook heel veel van Oekraïne weet. En zo komen we deze avond geen stap verder in onze analyse van wat in Oekraïne speelt en wat de rol van de EU daarbij is. ... Huijboom is behoorlijk negatief over Oekraïne, maar niet negatief genoeg: Thierry's onderbrekingen hebben tot doel Oekraïne en de Oekraïense regering nog negatiever neer te zetten. ... Dit patroon is het meest pregnant als Huijboom praat over clusterbommen. Thierry onderbreekt om toe te lichten dat de Oekraïense regering die inzet. Huijboom herbaalt drie keer dat beide zijden dit doen, maar elke keer moet het beeld blijven hangen dat de regering het fout is."*
- 6.5. Telkens waar hij uitspraken van Huijboom of Baudet weergeeft, is duidelijk dat het gaat om opinies van derden. Aalberts eigent zich die meningen dus niet toe.
- 6.6. Maar ook hier is volgens de EU website zonder meer sprake van *fake news* en wordt TPO weggezet als 'disinforming outlet' (later aangepast naar 'outlet where the disinformation appeared') en beschuldigd van het verspreiden van 'disinformation'.

Disinforming outlet:
politiek.tpo.nl

- 6.7. De woorden 'view original publication/ media' bevatten een link naar het TPO artikel. Als 'Summary of Disinformation' is vermeld: *"Ukraine is an oligarch state with no independent media. The resistance army which killed hundreds thousands Polish Jews during the Second World War is still respected"*.
- 6.8. Die samenvatting van het TPO artikel is onjuist. In het artikel staat niet dat Oekraïne een oligarchen staat is zonder vrije media. Ook staat er niet dat het verzetsleger dat duizenden Poolse Joden doodde tijdens WO II nog altijd gerespecteerd is. Wat er wel staat is dat *"uit het verhaal van Huijboom [blijkt]: onpartijdige media bestaan in het land niet, oligarchen hebben enorme macht, een verzetsleger wat in de Tweede Wereldoorlog honderdduizend Poolse Joden de dood in jach wordt nog steeds aanbeden..."*. Het artikel geeft dus de opinie van Huijboom weer.
- 6.9. Om te benadrukken dat het gaat om de mening van Huijboom staat in de zin die daarop volgt: *"Huijboom is behoorlijk negatief over Oekraïne, maar niet negatief genoeg: Thierry's onderbrekingen hebben tot doel Oekraïne en de Oekraïense regering nog negatiever neer te zetten"*. Ook uit de rest van het artikel is volkomen duidelijk dat het gaat om de mening van Huijboom.
- 6.10. De beschuldiging van de EU Taskforce doet dan ook totaal geen recht aan de feiten. Te weten, dat TPO slechts verslag deed van deelnemers aan een politieke bijeenkomst. Dat element komt niet terug in de informatie op EU vs Disinfo. Terwijl dat onderscheid van groot belang is. Immers, het staat media vrij (en is een belangrijke taak van media) in het politieke debat verschillende meningen weer te geven en het publiek daarover te informeren. Ook (of misschien wel juist) als die meningen de EU onwelgevallig zijn.
- 6.11. Ten tweede; waarop zouden media deze mening niet mogen verkondigen (ook als het hun eigen mening zou zijn, wat hier niet het geval is)? Dat wordt niet toegelicht door deze EU website.
- 6.12. Onder de kop 'Disproof' wordt uitgelegd waarom het artikel desinformatie zou bevatten. Te weten: *"The article seems to be aimed only at worsening the image of Ukraine before the Dutch referendum about the Association Agreement"*.

- 6.13. Kortom, media die (naar de mening van de EU Taskforce) *"alleen maar bezig zijn met het verslechteren van het imago van Oekraïne"* maken zich schuldig aan het verspreiden van *'fake*

news. Kennelijk behoren media geen berichtgeving te verspreiden die het imago van Oekraïne zou kunnen verslechteren. Helemaal niet als de belangen van de EU (het verdrag) in het geding zijn.

- 6.14. Deze toelichting maakt duidelijk (zoals ook bleek uit de casus van De Gelderlander) dat het de EU er niet om gaat *fake news* of desinformatie op te sporen en te weerleggen. Maar om het bestrijden van berichtgeving, waarheidsgetrouw of niet, die het imago van Oekraïne – en daarmee het belang van de EU, dat wil vermijden dat Oekraïne afglijdt naar Russische invloedssferen – zou kunnen schaden. De EU had er bovendien belang bij (zo staat ook letterlijk onder ‘disproof’) dat de Nederlandse burger voor het Associatieverdrag tussen Oekraïne en de EU zou stemmen. En dus moest het nieuws zijn: in Oekraïne is alles prima in orde.
- 6.15. En om dat te bereiken valt de EU Taskforce haar ‘eigen’ Europese media aan en bestempelt zij hen ten onrechte als *fake news outlets*. Overigens blijkt ook deze ‘disinformation’ weer te zijn aangedragen door de Oekraïense Lobby organisatie ‘Promote Ukraine NGO’ (productie 32).

Reported by:
Promote Ukraine NGO

Keywords:
Nazi/Fascist

Disinforming outlet:
politiek.tpo.nl

- 6.16. TPO constateert in februari 2018 dat de vermelding van haar artikel op de website EU vs Disinfo is verwijderd, overigens zonder dat dat aan haar is gemeld. De beschuldigingen over TPO staan echter nog onverkort en tot op de dag van vandaag online op de website van de EEAS, in de “Disinformation Review” (**productie 33**):⁶

		attacks were staged.	Ukraine is an oligarch state with no independent media. “The resistance army which killed hundreds thousands Polish Jews during the Second World War is still respected.”	The article seems to be aimed only at worsening the image of Ukraine before the Dutch referendum about the Association Agreement.	Promote Ukraine NGO
19.11.2015	NED		http://bit.ly/1MhDde (Politiek.tpo.nl)		

- 6.17. TPO sommeert op 6 februari 2018 de EU (de EU, de Raad, de Commissie en EEAS) per email en aangetekende post de beschuldigingen uiterlijk op 7 februari permanent te verwijderen en deze te rectificeren (**productie 34**).
- 6.18. Op 8 februari 2018 ontvangt TPO een antwoord van de EEAS (**Productie 35**). De reactie bevat grotendeels dezelfde taal die ook voorkwam in de reacties aan GS Media en De Persgroep. Over het TPO artikel schrijft de EEAS: “*we accept that the English language contribution provided to us for this entry did not fully reflect the account of the lecture presented in the Dutch*

⁶ Bereikbaar op het volgende adres, verwijzend naar de site van de EEAS:
http://eeas.europa.eu/archives/docs/euvsdisinfo/docs/disinformation_review_01-12-15_en.pdf.

language in TPO's article. For this reason, we can confirm that the item in question has already been permanently removed from the EUvsDisinfo database and therefore cannot be further modified or corrected".

- 6.19. Dit antwoord overtuigt niet.
- 6.20. Ten eerste omdat op de vertaling zelf weinig is aan te merken. Er staan weliswaar fouten in de samenvatting, maar dat zijn geen vertaalfouten. De EU licht ook niet toe welke vertaalfouten er dan zouden zijn. Maar bovenal zijn deze beweerdelijke vertaalfouten niet relevant. Want ook als die fouten niet zouden zijn gemaakt staan de beschuldigingen aan het adres van TPO overeind.
- 6.21. Waar het om gaat – en waar de EU in niet op ingaat – is dat de weergave op de EU vs Disinfo website misleidend is, doordat niet wordt gemeld dat het een verslag is van wat anderen zeiden op een politieke bijeenkomst. Het gaat er niet om dat in de Engelse weergave van het artikel het verslag van de FvD lezing niet geheel juist zou zijn overgekomen. Het gaat erom dat de beschuldigingen compleet voorbij gaan aan het feit dat het een verslag betrof van wat anderen zeiden.
- 6.22. De EU Taskforce neemt niets terug van haar motivering om TPO als 'disinforming outlet' te bestempelen. Want TPO is volgens de EU een fake news verspreider simpelweg omdat *"the article seems to be aimed only at worsening the image of Ukraine before the Dutch referendum about the Association Agreement"*. En daar doen die vermeende vertaalfoutjes helemaal niets aan af. Want het artikel is inderdaad niet goed voor het imago van Oekraïne. Het is schrijnend dat de EU niet inziet dat het in een vrije samenleving waarin vrijheid van meningsuiting geldt, media vrij staat nieuws en opinie te verspreiden. Ook als die berichtgeving de EU niet aanstaat. De EU zou moeten waken over de persvrijheid, en haar niet aanvallen uit propaganda-overwegingen.
- 6.23. In reactie op TPO's verzoek tot rectificatie, meldt de verder EEAS dat een 'correction' niet meer mogelijk zou zijn omdat de beschuldigingen al van de EUvsDisinfo site zouden zijn gehaald. Dat is een onbegrijpelijk standpunt. Een rectificatie is altijd mogelijk.
- 6.24. De beschuldigingen staan bovendien als gezegd nog altijd online, op de EEAS website.

7. Schending artikel 8 EVRM/ artikel 7 Handvest/lichtvaardige verdachtmakingen

- 7.1. De vorderingen van eisers hebben drie grondslagen. Gedaagden handelen onrechtmatig door de reputatie van eisers te beschadigen, door schending van de onschuldpresumptie en het recht op een *fair trial*, en door op ontoelaatbare wijze hun vrijheid van meningsuiting en persvrijheid te beperken. Hierna wordt de eerste grondslag besproken.
- 7.2. Eisers hebben op grond van vaste jurisprudentie het recht gevrijwaard te blijven van lichtvaardige verdachtmakingen die schade toebrengen aan haar eer, goede naam en

reputatie.⁷ Ook schenden gedaagden het recht op reputatie van eisers, als beschermd door artikelen 8 EVRM en 7 Handvest. Daar tegenover staat het recht van de EU op vrijheid van meningsuiting, dat kan worden ingeperkt als is voldaan aan de eisen van artikel 10 lid 2 EVRM.

- 7.3. Eisers zullen hierna ingaan op de omstandigheden die bij elk van hen een rol spelen in de afweging tussen deze in beginsel gelijkwaardige belangen.
- 7.4. Bij de beschuldigingen jegens eisers zijn in elk geval de volgende omstandigheden van belang, die de Hoge Raad in het Gemeenteraadslid-arrest ook noemt als bepalende omstandigheden:
 - (a) het gaat om zeer ernstige beschuldigingen: het verspreiden van ‘*disinformation*’, *fake news* en “*pro-Kremlin*” propaganda, en het zijn van een ‘*disinforming outlet*’;
 - (b) er bestaat geen steun in de feiten voor deze beschuldigingen, zoals hiervoor is toegelicht. Het betreft telkens waarheidsgetrouwe berichtgeving, zodat de beschuldigingen van desinformatie onjuist is. Voor een deel van de beschuldigingen heeft de EU ook erkend dat er inderdaad geen steun in de feiten bestaat.
 - (c) De beschuldigingen zijn geuit door een zeer gezaghebbende bron, namelijk door de EU, en zijn door de EU als vaststaand feit gepresenteerd. En bij navraag is in de media nog eens bevestigd dat de beschuldigingen pas na zeer uitgebreid en zorgvuldig onderzoek worden gepubliceerd.
 - (d) De gevolgen voor eisers zijn verstrekkend. Zij zijn wereldwijd, als slechts een handvol Nederlandse media, bestempeld als verspreider van ‘disinformation’, fake news, en ‘pro-Kremlin propaganda’ door de EU. En doordat zij haar onjuiste beschuldigingen nooit heeft teruggedragen, blijven de beschuldigingen hangen. Een deel van het publiek zal denken dater een kern van waarheid in zat. De EU zal zo’n ernstige beschuldiging toch niet zomaar verspreiden?
 - (e) De EU heeft geen wederhoor toegepast, wat bij het publiceren van een ernstige beschuldiging als deze wel vereist is.
- 7.5. Wat betreft GS Media is in het bijzonder nog van belang dat zij een belangrijke en kritische stem is in het debat over de toenadering van Oekraïne tot de EU. Zij heeft wereldwijd het nieuws gehaald met het organiseren van het “GeenPeil” referendum over het Associatieverdrag tussen Oekraïne en de EU. Dat de EU GS Media nu publiekelijk bestempelt als verspreider van *fake news* en pro-Kremlin propaganda schaadt haar positie als onafhankelijke, kritische stem in dit debat.
- 7.6. Wat betreft de artikelen in De Gelderlander en op TPO (met Aalberts als auteur) is de boodschappersfunctie van de pers in het geding. Zij waren slechts doorgeefluik van

⁷ HR 24 juni 1983, NJ 1984, 801 (Gemeenteraadslid X).

uitingen van derden. Dat geldt overigens ook – zij het in wat mindere mate – bij het artikel op GeenStijl. GeenStijl doet in het artikel suggesties voor een kritische vragen die aan Porosjenko gesteld zouden kunnen worden. Die zijn telkens gebaseerd op gezaghebbende bronnen, waarnaar in het artikel wordt gelinkt. Ook deze beschuldigingen hebben hun oorsprong dus bij derden (de VN, Transparency International, the Guardian, de VS regering).

- 7.7. Wanneer de pers uitingen van derden doorgeeft, is het persorgaan in beginsel niet aansprakelijk voor die uitingen.⁸ Zo oordeelde het EHRM dat de veroordeling van journalist Jersild voor het afnemen en uitzenden van een interview met een groep racistische jongeren, die racistische uitingen deden, in strijd was met artikel 10 EVRM.⁹ Dat kan bijvoorbeeld anders zijn als het medium zich de uitingen eigen zou maken. Maar vast staat dat media ook mogen berichten over verwerpelijke uitingen. In het *Thoma*-arrest bevestigt het EHRM het belang van de boodschappersfunctie:

*“punishment of a journalist for assisting in the dissemination of statements made by another person ... would seriously hamper the contribution of the press to discussion of matters of public interest and should not be envisaged unless there are particularly strong reasons for doing so.”*¹⁰

- 7.8. Daar voegt het EHRM aan toe dat media die mogelijk verwerpelijke uitingen van derden weergeven, zich daarvan in hetzelfde artikel niet hoeven te distantiëren:

“A general requirement for journalists systematically and formally to distance themselves from the content of a quotation that might insult or provoke others or damage their reputation is not reconcilable with the press’s role of providing information on current events, opinions and ideas”.

- 7.9. Het verwijt van de EU dat de Gelderlander *“uncritically reports the disinformation pushed by pro-Kremlin outlets”* geeft dan ook blijk van een gebrek aan kennis over de persvrijheid, zoals vastgelegd in het EVRM en het Handvest, en is strijdig met vaste EHRM jurisprudentie. Het staat De Gelderlander vrij blote feiten van een persconferentie te publiceren. En het publiek heeft het recht over verschillende standpunten te worden geïnformeerd. Ook de stelling van de EU in haar antwoord op de sommatiebrief dat *“the information provided does not address the differences in findings between the JIT report (published the same day) and the manufacturers’ views”* (productie 30) is direct in strijd met artikel 10 EVRM. Journalisten kunnen niet verplicht worden zich te distantiëren van de boodschap van derden.
- 7.10. De EU negeert dit cruciale belang van de boodschappersfunctie van de media. Zij stelt het medium en de boodschap op één lijn en *‘names and shames’* media waarin volgens de Unie desinformatie verschijnt die overduidelijk afkomstig is van anderen.

⁸ Zie bijvoorbeeld EHRM 29 maart 2001, NJ 2002/159, (*Thoma/ Luxemburg*), en EHRM 17 december 2004, zaak nr. 49017/99 (*Pedersen en Baadsgaard/Denemarken*).

⁹ EHRM 23 september 1994, NJ 1995/387, (*Jersild/ Denemarken*).

¹⁰ EHRM 29 maart 2001, NJ 2002/159, (*Thoma/ Luxemburg*).

- 7.11. Wat betreft De Gelderlander is nog van belang dat de EU Taskforce beweert dat De Gelderlander de volgende bewering zou aanhangen:
- “The whole technical report concerning the MH17 case was based on false facts, rigged by Ukraine to accuse Russia. The BUK-rocket was launched from the territory controlled by Kyiv.”*
- 7.12. In feite beschuldigt de EU De Gelderlander ervan de theorie aan te hangen dat MH-17 niet door de Russen, maar door Oekraïne is neergeschoten. En dat Oekraïne de boel heeft belazerd om Rusland dwars te zitten. Een beschuldiging die kant noch wal raakt. De Gelderlander deed gewoon verslag van een persconferentie. Een niet ongebruikelijke activiteit voor de pers. In Nederland kent iedereen direct of indirect wel slachtoffers van de MH17 ramp. Deze beschuldiging is dan ook extra beschadigend voor De Persgroep.
- 7.13. Wat betreft TPO bestond het ‘bewijs’ van de desinformatie uit het volgende:
- “The article seems to be aimed only at worsening the image of Ukraine before the Dutch referendum about the Association Agreement”*
- 7.14. Als gezegd noemt de EU Taskforce niet eens dat de informatie niet zou kloppen. Hoewel het bericht dus niet onwaar is weerhoudt dat haar er niet van TPO toch te beschuldigen van desinformatie. En deze ‘disproof’ tekst bevat nog een extra beschuldiging. TPO en Aalberts zouden uitsluitend schade willen aanrichten aan het imago van Oekraïne en zo de uitslag van het Oekraïne-referendum willen beïnvloeden. Zij worden zo ten onrechte neergezet als een soort Kremlin-agenten.
- 7.15. Ook verschillende Kamerleden hebben hun zorgen geuit over het feit dat hier sprake lijkt te zijn van een digitale schandpaal voor media die niet het goedgekeurde EU-standpunt verspreiden (**productie 36**):
- (a) *“Die artikelen zijn nooit goed gelezen en allemaal aangedragen door een lobbyclub die pro Oekraïne is. Nota bene een land waar helemaal geen persvrijheid is. En dat wordt dan klakkeloos op zo’n lijst gezet waardoor onze media aan de schandpaal worden genageld”* (Ronald van Raak, SP);
- (b) *“Het verwijt dat De Gelderlander nepnieuws verspreidt, is absurd. ik zou het bijna 'nepnieuws' noemen. De EU-commissie maakt op deze manier een karikatuur van de strijd tegen desinformatie. Wat mij betreft moet De Gelderlander meteen van die lijst en moeten we ons weer gaan richten op reële bedreigingen voor onze democratie”* (Attje Kuiken, PvdA).
- 7.16. Gezien deze omstandigheden wegen de belangen van eisers bij de bescherming van hun reputatie en het gevrijwaard blijven van lichtvaardige en onjuiste verdachtmakingen in dit geval zwaarder dan het recht van de EU op haar uitingsvrijheid. Toewijzing van de vorderingen is in deze omstandigheden noodzakelijk in een democratische samenleving conform artikel 10 lid 2 EVRM.

8. Schending artikel 6 EVRM en artikel 48 Handvest

- 8.1. Het handelen van de EU levert ook een schending op van de onschuldpresumptie en het recht op een 'fair trial', als vastgelegd in artikelen 6 EVRM en 48 van het Handvest. Immers, eisers worden door de supranationale overheid zonder enige vorm van proces bestempeld als "*disinforming outlet*", die *fake news* verspreiden, de burger manipuleren, stiekem banden met het Kremlin hebben en tot doel hebben "*challenging democratic values and dividing Europe*", zo valt te lezen op de EUvsDisinfo website.

9. Schending artikel 10 EVRM/artikel 11 Handvest

- 9.1. De EU is gehouden de rechten van eisers die uit artikel 10 EVRM en artikel 11 Handvest voortvloeien (uitings- en informatievrijheid) te respecteren. Artikel 10 EVRM beschermt de "*vrijheid van meningsuiting. Dit recht omvat de vrijheid een mening te koesteren en de vrijheid om inlichtingen of denkbelden te ontvangen of te verstrekken, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen.*"
- 9.2. Artikel 11 Handvest bepaalt:
- "Eenieder heeft recht op vrijheid van meningsuiting. Dit recht omvat de vrijheid een mening te koesteren en de vrijheid om inlichtingen of denkbelden te ontvangen of te verstrekken, zonder inmenging van enig openbaar gezag en ongeacht grenzen"*
- 9.3. Het onterecht kwalificeren van artikelen als 'desinformatie' / 'fake news' en het bestempelen van media als 'verspreiders van desinformatie' / 'disinforming outlet' / 'pro-Kremlin' door de EU valt zonder meer onder de definitie van een "*inmenging van openbaar gezag*" in de vrijheid van meningsuiting van eisers, om de volgende redenen.
- 9.4. De uitingsvrijheid omvat (onder meer) de volgende aspecten:
- (a) de vrijheid gevrijwaard te blijven van ontmoediging door een publieke autoriteit om bepaalde informatie of ideeën te verspreiden, nu dit zal leiden tot een "*chilling effect*" op degene die de uiting doet en op het publiek in het algemeen;
 - (b) de vrijheid om informatie en ideeën te verspreiden ("*freedom to impart information and ideas*", ex artikel 10(1) EVRM) en de vrijheid van het publiek om informatie en ideeën te ontvangen ("*freedom to receive information and ideas*", artikel 10(1) EVRM);
 - (c) de verplichting voor de autoriteiten om de pluriformiteit en redactionele vrijheid van mediate waarborgen.¹¹ Dit volgt ook direct uit de tekst van artikel 11(2) Handvest: "*De vrijheid en de pluriformiteit van de media worden geëerbiedigd.*"
- 9.5. De handelwijze van de EU vormt een ontoelaatbare inmenging in elk van deze aspecten van de uitingsvrijheid van eisers:

¹¹ Zie bijvoorbeeld EHRM24 november 19923, gevoegde zaken nr. 13914/88 –17207/90 (*Informationsverein Lentia/ Oostenrijk*).

Ad a: *chilling effect*

- 9.6. Het door de EU ten onrechte publiekelijk bestempelen van media als ‘disinforming outlet’ en het bestempelen van waarheidsgetrouwe informatie als ‘disinformation’ zorgt voor een *chilling effect*. De bedoeling van de EU is de lezer te waarschuwen. Pas op, deze media zijn niet te vertrouwen. En impliciet: blijf er weg. De beschuldigingen hebben in casu extra impact omdat de afzender de EU is, een organisatie wiens geloofwaardigheid de burger niet snel in twijfel zal trekken. De beschuldigingen kunnen dan ook funest zijn voor de media die het betreft.
- 9.7. Ook kan het ertoe leiden dat media minder snel beschuldigingen aan het adres van Oekraïne te publiceren, om het ‘*fake news*’ stempel van de EU te vermijden. Dat lijkt ook precies te zijn waar de EU op uit is; minder kritische geluiden over Oekraïne. En, waar of niet, het ‘*fake news*’ stempel zal de geloofwaardigheid en het vertrouwen dat de lezer in eisers heeft blijvend beschadigen. Zeker zo lang de EU weigert te rectificeren.
- 9.8. Het EHRM oordeelde eerder in dit kader in een zaak tegen Liechtenstein dat het uitdelen van reprimandes naar aanleiding van het uiten van een (de Staat onwelgevallige) mening in strijd was met artikel 10 EVRM, nu dit leidde tot “*a chilling effect on the exercise by the applicant of his freedom of expression, as it was likely to discourage him from making statements of that kind in the future*”.¹²

Ad b: inmenging in vrijheid informatie en ideeën te verspreiden en te ontvangen

- 9.9. De EU beschuldigt eisers ten onrechte publiekelijk van het verspreiden van desinformatie en van het zijn van een ‘*disin forming outlet*’ (later aangepast naar een ‘*outlet in which disinformation appears*’, zonder dat de eerdere term ooit is gerectificeerd). Ook worden zowel het medium als het artikel opgenomen in een databank als voorbeeld van ‘pro-Kremlin disinformation’. Hiervoor is toegelicht dat voor alle artikelen van eisers geldt dat het waarheidsgetrouwe informatie betreft, die slechts als desinformatie lijkt te zijn bestempeld omdat deze kritisch is ten opzichte van Oekraïne. Het heeft er alle schijn van dat de EU zo probeert de verspreiding van informatie en ideeën die niet in lijn zijn met de officiële EU-positie over Oekraïne te onderdrukken. Kritiek over Oekraïne is gelijk aan heulen met de vijand.
- 9.10. Mede gezien het hiervoor beschreven *chilling effect*, is dit een duidelijke inmenging in de vrijheid van eisers informatie en ideeën te verspreiden. Het bericht in de Gelderlander is zelfs als *fake news* bestempeld (een beschuldiging die nog altijd online staat) simpelweg omdat ‘*uncritically*’ verslag is gedaan van een persconferentie van een partij met banden met het Kremlin. Een evident voorbeeld van het beperken van de wijze waarop informatie wordt verspreid.

¹² EHRM 28 oktober 1999, nr. 28396/95 (*Wille/Liechtenstein*).

- 9.11. Hierdoor beperkt de EU ook de toegang van het publiek tot bepaalde informatie en ideeën. Zo raakt de handelwijze van de EU (ook) direct aan de vrijheid van het publiek om informatie en ideeën te ontvangen. Het publiek heeft het recht te horen wat de BUK-fabrikant te zeggen heeft, wat er besproken is tijdens de FvD bijeenkomst en welke kritiek internationale organisaties (zoals vervat in de vragen op GeenStijl) hebben op de toestand in de Oekraïne.

Ad c: pluriformiteit en redactionele vrijheid

- 9.12. Het handelen van de EU schaadt ook de pluriformiteit en redactionele vrijheid van de media, wat eisers rechtstreeks treft. Ter illustratie. De motivering voor het bestempelen van het TPO bericht als desinformatie, is dat het artikel “*seems to be aimed only at worsening the image of Ukraine before the Dutch referendum about the Association Agreement*”. Kennelijk is berichtgeving die het imago van Oekraïne kan schaden per definitie *fake news*. Bij haar toelichting doet de EU niet eens de moeite om zelfs maar te stellen dat de informatie onjuist zou zijn. Ook de klacht dat het artikel in De Gelderlander *fake news* is omdat ‘*uncritically*’ verslag van een persconferentie is gedaan illustreert dat de EU vooral informatiestromen wil beheersen. Als het imago van Oekraïne wordt geschaad, of als het standpunt van een pro-Kremlin partij (onkritisch) wordt weergegeven, is kennelijk sprake van desinformatie. Of het aangevallen bericht waar is of niet lijkt in haar beoordeling niet eens relevant.
- 9.13. Het artikel op GeenStijl lijkt vooral als *fake news* te zijn bestempeld omdat het spreekt over corruptie en de rol van het fascisme in Oekraïne. Ook dat is informatie die niet verspreid zou mogen worden. De enige uitleg die de EU geeft is “*Repeats older disinformation about regime in Ukraine.*” Oekraïne is in de ogen van de EU een modelland en aan de media het verzoek die lijn ook te volgen. Anders volgt een reprimande: ‘*fake news*’.
- 9.14. Er is sprake van een evidente inmenging in de pluriformiteit en redactionele vrijheid van eisers, en meer in het bijzonder de vrijheid van eisers om meningen en feiten uit verschillende kampen weer te geven, en hun berichtgeving niet te beperken tot door de EU goedgekeurd nieuws.
- 9.15. De EU deelt in feite reprimandes uit aan media die haar niet welgevallige informatie verspreiden, omdat die schadelijk kan zijn voor een (potentiële) bondgenoot. Het EHRM oordeelde eerder dat het uitdelen van reprimandes aan Moldavische journalisten vanwege het doen van kritische uitingen over het Sovjetverleden van Moldavië of vanwege het suggereren van culturele of taalkundige verbanden tussen Moldavië en Roemenië een ongeoorloofde inperking van artikel 10 EVRM was.¹³

¹³ EHRM 17 september 2009, nr. 13936/02 (*Manole/Moldavië*).

- 9.16. Het is in een vrije samenleving bovendien aan de rechter om uitingen te beoordelen, en niet aan de overheid, laat staan aan de supranationale overheid.

Inmenging in strijd met art. 10 EVRM en art. 11 Handvest

- 9.17. Er is dus sprake van een inmenging in de uitingsvrijheid van eisers. Een dergelijke inmenging is slechts rechtmatig als deze voldoet aan de eisen die artikel 11(1) Handvest resp. artikel 10(2) EVRM daaraan stellen, waaronder of de inmenging (i) voorzienbaar is bij wet, en (ii) noodzakelijk is in een democratische samenleving.
- 9.18. De inmenging is niet voorzien bij wet, zoals vereist door artikel 10 lid 2 EVRM. Het is in het geheel niet voorzienbaar wanneer de EU een nieuwsartikel officieel aanmerkt als ‘fake news’ c.q. ‘pro-Kremlin disinformation’. Bovendien is er geen objectieve en effectieve rechtsgang voorzien tegen de willekeurige inmenging van de EU in de rechten van eisers.
- 9.19. De inmenging is bovendien niet noodzakelijk in een democratische samenleving. Het tegendeel is zelfs waar: de EU zou zich in een democratische samenleving juist moeten onthouden van de inmenging en de persvrijheid behoren te beschermen.
- 9.20. Verder is van belang dat de publicaties van eisers een bijdrage leveren aan een politiek debat over Oekraïne, dat in Nederland extra lading had vanwege het referendum over het Associatieverdrag. Het is vaste rechtspraak van het EHRM dat *“there is little scope under Article 10 § 2 of the Convention for restrictions on political speech or on debate of questions of public interest”*.¹⁴
- 9.21. De EU werpt zich met haar uitingen op als arbiter van de waarheid. Dit is in een vrije en democratische samenleving onaanvaardbaar, zoals verschillende internationale gezaghebbende bronnen door de jaren heen hebben benadrukt. In de jaren ’80 van de vorige eeuw boog het Inter-Amerikaans Hof voor de Rechten van de Mens zich over de vraag of het toelaatbaar was om een licentiesysteem voor journalisten in te richten in Costa Rica, met als argument dat dit een manier zou zijn om voor de samenleving ‘objectieve en waarheidsgetrouwe’ informatie te garanderen. Het Hof oordeelde daarover:
- “A system that controls the right of expression in the name of a supposed guarantee of the correctness and truthfulness of the information that society receives can be the source of great abuse and, ultimately, violates the right to information that this same society has.”*¹⁵
- 9.22. In 2005 oordeelde het EHRM, toepasselijk genoeg in een zaak tegen Oekraïense:
- “Article 10 of the Convention as such does not prohibit discussion or dissemination of information received even if it is strongly suspected that this information might not be truthful. To suggest otherwise would deprive*

¹⁴ EHRM 8 juli 1986, serie A nr. 103, p. 26 (*Lingens/Oostenrijk*) en EHRM 23 april 1992, serie A nr. 236, p. 23 (*Castells/Spanje*).

¹⁵ Zie OAS, “Mandatory membership in a professional association for the practice of journalism”, te vinden op: <http://www.oas.org/en/iachr/expression/showarticle.asp?artID=154&lID=1>

persons of the right to express their views and opinions about statements made in the mass media and would thus place an unreasonable restriction on the freedom of expression set forth in Article 10 of the Convention.”¹⁶

- 9.23. Dus zelfs als de informatie zelf onjuist zou zijn (‘disinformation’) staat artikel 10 EVRM niet in de weg aan verspreiding daarvan. Sterker nog: zelfs de suggestie dat dergelijke informatie niet verspreid zou mogen worden (bijvoorbeeld als de supranationale overheid het publiekelijk als *fake news* bestempelt) zou een onredelijke beperking van de uitingsvrijheid betekenen. Dus ook als de stelling die de BUK-fabrikant inneemt in het artikel in De Gelderlander inneemt onjuist is, dan staat het media vanzelfsprekend vrij melding te maken dat dit de mening van de BUK-fabrikant is. De EU lijkt de burger ook het recht te ontnemen zelf een mening te vormen op basis van de informatie die zij ontvangen.
- 9.24. Het voorgaande (over de EHRM rechtspraak en het EVRM) geldt ook onder het regime van het Handvest. Artikel 52 lid 3 Handvest bepaalt dat de normen in het Handvest ten minste hetzelfde niveau van bescherming dienen te bieden als de normen in het EVRM.
- 9.25. De zorgen over de regulering van de objectieve waarheid door staten of internationale organisaties worden gedeeld door de VN, OAS, OSCE en ACHPR (de Afrikaanse mensen- en volkenrechtencommissie). Zij hebben in maart 2017 een gezamenlijke verklaring uitgebracht waarin onder meer staat (vetgedrukt: advocaat):
- ”Stressing that the human right to impart information and ideas is not limited to “correct” statements, that the right also protects information and ideas that may shock, offend and disturb, and that **prohibitions on disinformation may violate international human rights standards**, while, at the same time, this does not justify the dissemination of knowingly or recklessly false statements by official or State actors”*
- 9.26. Inn deze zaak is weliswaar geen sprake van een direct verbod op uitingen. Echter, de handelwijze van de EU kwalificeert zonder meer als ‘inmenging’ van een publieke autoriteit in de uitingsvrijheid als bedoeld in artikel 10 EVRM. Eisers wijzen er verder op dat deze gezamenlijke verklaring expliciet bepaald dat het ontoelaatbaar is als *“official or State actors knowingly or recklessly false statements”* verspreiden. En dat is precies wat hier gebeurt. De EU verspreidt willens en wetens valse, ernstige beschuldigingen aan het adres van eisers.

10. Bevoegdheid Nederlandse rechter

- 10.1. De Nederlandse rechter is bevoegd kennis te nemen van dit geschil.
- 10.2. Verordening 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad (“Brussel Ibis”) is van toepassing, nu het hier gaat om een burgerlijke / handelszaak (artikel 1 Brussel Ibis). De grondslag voor deze zaak is een onrechtmatige daad door gedaagden. Volgens artikel 7lid 2

¹⁶ EHRM 6 september 2005, zaak nr. 65518/01 (*Salov/Oekraïne*).

Brussel Ibis is de rechter van de plaats waar het schade brengende feit zich heeft voorgedaan dan bevoegd.

- 10.3. De gewraakte uitingen zijn online verschenen en waren en zijn tevens in Nederland verspreid, en op Nederland gericht. Het schade brengende feit heeft zich daarmee met name in Nederland voorgedaan. Nu dat tevens het land is waar eisers hun centrum van belangen hebben, is de Nederlandse rechter bevoegd.¹⁷ Deze bevoegdheid volgt (ook) uit artikel 6(1) sub e Rv. Omdat eisers deels in Amsterdam gevestigd zijn en de uitingen ook online beschikbaar zijn/waren in Amsterdam, komen eisers uit bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Amsterdam.
- 10.4. Voor de volledigheid: ook als zou blijken dat de Nederlandse rechter in de zaak ten principale geen rechtsmacht zou hebben, is de Nederlandse voorzieningenrechter bevoegd een voorziening te treffen op grond van artikel 35 Brussel Ibis, danwel artikel 13 Rv, al dan niet jo. artikel 274 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (“VWEU”).

11. Spoedeisend belang

- 11.1. De gewraakte beschuldigingen jegens eisers staan nog steeds online op de website van de EEAS en deels (wat betreft De Gelderlander) ook op de EU vs Disinfo website. Er is dan ook sprake van voortdurende schade.
- 11.2. De EU weigert bovendien te rectificeren, waarmee de reputatieschade van eisers voortduurt en de burger twijfel zal houden over het waarheidsgehalte van de berichtgeving van eisers. De beschuldigingen blijven in de lucht hangen totdat is gerectificeerd.
- 11.3. Om deze redenen hebben eisers spoedeisend belang bij hun vorderingen.

12. Verweer en bewijs

- 12.1. Voor zover van belang is hiervoor al aandacht besteed aan het verweer van gedaagden.
- 12.2. De in de dagvaarding genoemde producties zullen tijdig worden overgelegd.

13. Gedaagden

- 13.1. De vorderingen zijn ingesteld jegens gedaagden 1-4 om de volgende redenen.
- 13.2. De Europese Raad (gedaagde sub 3) is één van de instellingen van de Europese Unie. De Raad heeft via haar conclusies van 19 en 20 maart 2015 het beleid van de EU over desinformatie in gang gezet, en heeft Frederica Mogherini, de vicepresident van de Europese Commissie en hoge vertegenwoordiger van de Europese Commissie voor buitenlandse zaken, opgedragen in samenwerking met EU instellingen, waaronder de

¹⁷ Zie HvJ EU 25 oktober 2011, gevoegde zaken C-509/09 en C-161/10 (*eDate / Martinez*).

Europese Commissie (gedaagde sub 2), een actieplan op te stellen over desinformatie (**productie 37**). De Europese Raad is dus de instigator en opdrachtgever van de aanpak van 'desinformatie' door de EU, en daardoor mede verantwoordelijk voor de uitingen die hier aan de orde zijn.

- 13.3. Dit actieplan is vervolgens door Mogherini opgesteld (**productie 38**). Mogherini (en daarmee de Europese Commissie, gedaagde sub 2) heeft daartoe onder meer de East StratCom Taskforce opgezet binnen de EEAS (dat eveneens onder de Europese Commissie ressorteert), waaronder ook de website EUvsDisinfo valt. Daarmee is ook de Europese Commissie aansprakelijk voor de beschuldigingen op deze website, die hier voorliggen.
- 13.4. De East StratCom Task Force is de unit die de EUvsDisinfo website bemant en de content plaatst. De Taskforce maakt deel uit van de EEAS. De EEAS erkent ook dat de website onder haar bevoegdheid valt en heeft ook telkens eisers een inhoudelijke reactie op de sommatiebrieven gegeven. De gewraakte beschuldigingen staan bovendien niet alleen op de euvdisinfo.eu website, maar ook op de website van de EEAS. Daarom is de EEAS eveneens gedaagd.
- 13.5. De East StratCom Task Force is een verwezenlijking van de strategische communicatiedoelen van de Europese Unie. De website EU vs Disinfo is opgezet door de EU als onderdeel van haar bevoegdheden met betrekking tot het gemeenschappelijk buitenlands beleid als bedoeld in artikel 24 VEU. De EU is de rechtspersoon die de eindverantwoordelijke is voor het beleid van de EEAS, de Raad en de Commissie. De EU staat ook consequent en prominent genoemd als afzender van de beschuldigingen. Het is 'EU vs Disinfo'. Op Twitter wordt het project gepresenteerd als de "EU Mythbusters":

EU Mythbusters
@EUvsDisinfo

- 13.6. Het logo bevat prominent de EU als boodschapper:

- 13.7. Het is de EU die optreedt tegen fake news. De website valt ook onder de EEAS, en dat is de diplomatieke dienst van de EU, zo valt te lezen onder 'about us' op de website van de EEAS: *"The EEAS is the European Union's diplomatic service. It helps the EU's foreign affairs chief—*

the High Representative for Foreign Affairs and Security Policy— carry out the Union's Common Foreign and Security Policy.”¹⁸

- 13.8. De EU (die ex artikel 47 VEU rechtspersoonlijkheid heeft) is daarom eveneens gedaagd.
- 13.9. Gedaagden zijn daarmee allen verantwoordelijk voor de onrechtmatige handelingen die in de dagvaarding zijn beschreven.

14. Vorderingen

- 14.1. Eisers hebben recht op rectificatie, permanente verwijdering en een verbod op verdere publicatie onder meer vanwege de volgende redenen:
 - (a) de ernst van de beschuldigingen;
 - (b) het gezag van de afzender (de EU);
 - (c) het feit dat de beschuldigingen ten aanzien van alle eisers nog online staan; De EU heeft de beschuldigingen jegens De Gelderlander gehandhaafd, en deze staan als gezegd nog altijd online op zowel <eeas.europa.eu> als <euvsdisinfo.eu>; de GeenStijl en TPO artikelen zijn weliswaar verwijderd van <euvsdisinfo.eu>, maar staan nog altijd online op <eeas.europa.eu>
 - (d) gedaagden hebben hun beschuldigingen niet teruggenomen; in het geval van De Gelderlander heeft de EU de beschuldigingen zelfs bevestigd en uitgebreid; wat betreft GeenStijl en TPO heeft de EU zich slechts op vertaalfoutjes beroepen zonder de beschuldigingen in te trekken;
- 14.2. Wat betreft De Gelderlander is het belang evident, aangezien de EU haar beschuldigingen onverkort handhaaft, en zelfs heeft uitgebreid.
- 14.3. Wat betreft het artikel op GeenStijl refereert de EU in haar antwoord op de sommatie slechts aan het vermeend fout vertalen van de tekst over de latente fascistische onderstroom. Dat betekent dat de EU Taskforce achter haar stelling blijft staan dat de overige beschuldigingen die aan de orde komen in het GeenStijl artikel – over corruptie en de rol die Oekraïne speelt in de internationale drugs- en mensenhandel – nog altijd als ‘desinformatie’ worden beschouwd door de EU. Immers: de beschuldiging van de EU dat er sprake zou zijn van fake news zag ook op die elementen. De beweerdelijke ‘disinformation’ zou zijn: *”Ukraine is a highly corrupted, fascist country, which is the centre of international drug and human labour traffic”*.
- 14.4. Omdat de EU de beschuldigingen op die punten overeind houdt vergroot dat het risico dat de beschuldigingen opnieuw verspreid worden, zodat GS Media recht heeft op een verbod.

¹⁸ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/82/about-the-european-external-action-service-eeas_en.

- 14.5. Dat geldt ook voor TPO en Aalberts. Immers, de EU Taskforce schrijft in haar reactie op de sommatie van TPO: *“we accept that the English language contribution provided to us for this entry did not fully reflect the account of the lecture presented in the Dutch language in TPO’s article.”*
- 14.6. Nog afgezien van het feit dat dit onjuist is (op de vertaling is weinig af te dingen), gaat zij er daarmee geheel aan voorbij dat het erom gaat dat het TPO vrij staat verslag te doen van wat er op een politieke bijeenkomst wordt uitgewisseld. Dat punt lijkt de EU nog altijd te miskennen. De EU Taskforce neemt ook niets terug van haar motivering om TPO als ‘disinforming outlet’ te bestempelen. Te weten, dat *“the article seems to be aimed only at worsening the image of Ukraine before the Dutch referendum about the Association Agreement”*. Want ook als de vertaling niet geheel zou kloppen, dan staat nog steeds overeind dat de inhoud van het artikel niet goed is voor de reputatie van Oekraïne. En het dus om die reden nog altijd niet door de beugel zou kunnen volgens de EU.
- 14.7. Ook wat betreft TPO en Aalberts is het risico dat de beschuldigingen opnieuw verspreid worden dus reëel.
- 14.8. Over de bewuste artikelen op TPO en GeenStijl is toegezegd dat de beschuldigingen permanent zijn verwijderd uit de EUvsDisinfo database. Maar niet dat iedere verspreiding ervan is gestaakt. Het enkele feit dat ze niet meer in een databank staan, levert geen enkele garantie dat ze niet wederom naar buiten worden gebracht op een andere wijze. Nog los van het punt dat de beschuldigingen nog altijd online staan op de site van de EEAS. Ook het feit dat de EU in feite bij alle aangevallen berichten achter de motivering blijft staan die is gebruikt om ze als *fake news* te kwalificeren, geeft eisers recht op een verbod gesanctioneerd met een dwangsom.

OM DEZE REDENEN:

Het uw voorzieningenrechter behage bij vonnis, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad,

- I. Gedaagden ieder te bevelen iedere publicatie of verspreiding van beschuldigingen jegens eisers zoals omschreven in het lichaam van de dagvaarding, waaronder in elk geval iedere beschuldiging van het verspreiden van desinformatie of *fake news* in relatie tot de in de dagvaarding genoemde artikelen op GeenStijl.nl, TPO.nl en De Gelderlander, te staken en gestaakt te houden en deze beschuldigingen te verwijderen en permanent verwijderd te houden van alle websites die onder haar controle staan, waaronder, maar niet beperkt tot de websites <eeas.europe.eu> en <euvsdisinfo.eu>;
- II. Gedaagden te bevelen uiterlijk binnen twee dagen na het uitspreken van het in deze te wijzen vonnis gedurende een aaneensluitende periode van vier weken de volgende, duidelijk leesbare rectificatie te plaatsen op de homepage van de website <eeas.europe.eu> en op de homepage van de website <euvsdisinfo.eu>, beide binnen een frame dat ten minste 10% in beslag neemt van het leesbare deel van de

startpagina (het deel dat zichtbaar is bij het openen van de website, zonder scrollen), welk frame uitsluitend de volgende rectificatietekst bevat:

“We falsely accused Dutch website *geenstijl.nl* (part of GS Media) of publishing disinformation on Ukraine in an article of 27 November 2015, entitled “*Live! GeenPeil- lezing Porosjenko aan Uni Leiden*”. Our accusation had no factual basis and was the result of a mistake. The *GeenStijl* article did not contain any disinformation or fake news. The publication of this correction was ordered by the court of Amsterdam, The Netherlands, by verdict of [datum vonnis invullen].”

The EU / European Commission / European Council / EU East Stratcom Taskforce.”

- III. Gedaagden te bevelen uiterlijk twee dagen na het uitspreken van het in deze te wijzen vonnis gedurende een aaneensluitende periode van vier weken de volgende, duidelijk leesbare rectificatie te plaatsen op de homepage van de website <eeas.europe.eu> en op de homepage van de website <euvsdisinfo.eu>, beide binnen een frame dat ten minste 10% in beslag neemt van het leesbare deel van de startpagina (het deel dat zichtbaar is bij het openen van de website, zonder scrollen), welk frame uitsluitend de volgende rectificatietekst bevat:

“We falsely accused Dutch newspaper *De Gelderlander* (a Persgroep publication) of publishing disinformation on Ukraine in an article of 28 September 2016, entitled “*BUK manufacturer rejects conclusions MH17*”. Our accusation had no factual basis and was false. The article in *De Gelderlander* did not contain any disinformation or fake news. The publication of this correction was ordered by the court of Amsterdam, The Netherlands, by verdict of [datum vonnis invullen].

The EU / European Commission / European Council / EU East Stratcom Taskforce.”

- IV. Gedaagden te bevelen uiterlijk twee dagen na het uitspreken van het in deze te wijzen vonnis gedurende een aaneensluitende periode van vier weken de volgende, duidelijk leesbare rectificatie te plaatsen op de homepage van de website <eeas.europe.eu> en op de homepage van de website <euvsdisinfo.eu>, beide binnen een frame dat ten minste 10% in beslag neemt van het leesbare deel van de startpagina (het deel dat zichtbaar is bij het openen van de website, zonder scrollen), welk frame uitsluitend de volgende rectificatietekst bevat:

“We falsely accused Dutch website *The Post Online* (tpo.nl) of publishing disinformation on Ukraine in an article of 19 November 2015, entitled “*#Bruslog: Thierry Baudet is the most important expert on Ukraine in the Netherlands*”. Our accusation had no factual basis and was false. The article on *The Post Online* did not contain any disinformation or fake news. The publication of this correction was ordered by the court of Amsterdam, The Netherlands, by verdict of [datum vonnis invullen].

The EU / European Commission / European Council / EU East Stratcom Taskforce.”

- V. Gedaagden te bevelen de onder II tot en met IV geformuleerde rectificatieteksten eveneens te publiceren op de eerste pagina van de eerstvolgende editie van de “Disinformation Review”, en deze uiterlijk een week na het in deze te wijzen vonnis te verspreiden als losstaand persbericht, zonder verder commentaar, gericht aan alle geadresseerden van de “Disinformation Review” en aan de vaste ontvangers van persberichten van de EEAS en van de East Stratcom Taskforce;
- VI. Gedaagden ieder hoofdelijk veroordelen tot het betalen van een dwangsom van € 20.000,- (twintig duizend Euro) voor elke (gedeeltelijke) overtreding/niet-nakoming van de hiervoor onder I tot en met V gevorderde verboden/geboden, en voor iedere dag dat die overtreding/niet-nakoming voortduurt.
- VII. Gedaagden hoofdelijk te veroordelen in de kosten van deze procedure, geleden aan de zijde van eisers, daaronder begrepen de nakosten, alle kosten te vermeerderen met de wettelijke rente met ingang van 14 dagen na de datum van het in dezen te wijzen vonnis tot aan de dag der algehele voldoening.

De kosten dezes zijn voor mij, deurwaarder, € 84,-

